

אפשר גם להעז יונקיית עין חרוד

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

ברפת עין חרוד איחוד מוכנים לבחון דרכים אחרות להקל על בריאות היונקים ועל רווחת העובד. גם רשת צל לשמירה על היונק ועל העובד בקיץ וגם חצץ כתשתית בלעדית לרגלי היונקים. מעל לכול, הגורם האנושי בהתמדה, במסירות וגם ברכישת מקצוענות - המפתח להצלחה

התמותה נעצרה לגמרי וגם התחלואה זניחה, העגלים מתפתחים יפה וגם הביצועים שלהם כעגלי פיטום וכעגלות לקראת הזרעה, נראים טוב.

פהד חלדי גר בכפר נעורה הסמוך ויחד עם רבים מחבריו ומבני משפחתו עובדים ברפתות האזור. הוא מגיע ליונקייה ב-7 בבוקר ומבצע את עבודות השגרה בהקפדה רבה, בסיוע אבישג שחזרה לאחר הפסקה מסוימת.

ינאי וגם פהד, מרוצים מריפוד החצץ. בהעדר אפשרות מעשית לרפד בכמויות גדולות של קש לאורך כל עונת החורף, החצץ מהווה חלופה ראויה. זה עובד כבר כמה שנים ונותן תוצאות טובות. כל הפרשות מחלחלות למטה ומשטח הרביצה נשאר נקי ומאוורר

תחילת 2009 לא הייתה מוצלחת ביונקיית עין חרוד איחוד, התחלואה הייתה גדולה מאוד וכך גם התמותה והיה צורך לעשות פעולות דחופות. **ינאי סנדוביץ**, שעבר מניהול רפת מענית לרפת בעין חרוד, החליט להיכנס לעובי הקורה ולשנות את המצב. הצעדים היו בבחירת היונקיסט, בידיעה שהגורם האנושי הוא הגורם המכריע ביותר בפעילות זו (כמו-גם בפעילויות נוספות), וכן ברענון הנהלים ובהקפדה על ביצועם.

פהד חלדי הצעיר עובד מזה 5 שנים ברפת, תחילה עבד רק בשבתות (חלב מהדרין - זוכרים?), בהדרגה נעשה עובד מן המניין ונמרוד המנהל צרף אותו לעזרה ל**אבישג** הוותיקה ביונקייה. שם למד והתנסה ובהמשך חזר לעבודה סדירה בתחומי בריאות, תחזוקה וממשק. כשראה את המשבר ביונקייה, התנדב פהד לנסות ולהתמודד עם הנושא. חמוש במזרקי אנטיביוטיקה ובערכות עירוי, נכנס לטפל בחזית הרחבה. ההצלחה המהירה הלהיבה אותו וכך נשאב לעבודה עם היונקים והוא אף התאהב בהם עד מאוד.

המצב השתפר בכל שבוע ופעולות פשוטות להפליא עושות עבודה מדהימה, בשמירה על בריאות היונקים והתפתחות ראויה ועקיבה.

פהד - עובד צעיר ומסור ליונקים

רשת צל על הגג ותשתית חצץ בניין

כל בקבוק קולוסטריום נבדק לפני הגמעה בקולוסטרומטר

לא משתמשים בחלב מלא ממכון החליבה וכל הגמעה יציבה ובטוחה - מאבקת חלב בלבד.

כאמור, התחלואה כיום נמוכה מאוד וכאשר יש שלשולים מזהים אותם מוקדם ויורדים בחלב בשתי ההגמעות ואם צריך, אז מפסיקים חלב לחלוטין ונותנים אלקטרוליטים.

גם הנערים ברפת לומדים להגמיע ולבצע עבודות שוטפות ביונקייה

העגלים מועברים, מיד לאחר ההמלטה, לכלובים במבנה ותיק וגם הם זוכים לתשומת לב מרבית בתקופה מאוד רגישה בחייהם. הם מקבלים קולוסטריום עשיר לאחר ההמלטה ובהמשך זוכים לחלב אם.

לאחר 5 ימים הם עוברים למשטח המלונות ששונה מרוב האתרים - סככת צל חדשה וגם תשתית חצץ בניין רגיל לחלוטין.

עד 18 יום מקבלים שתי הגמעות ביום עם אבקת חלב עשירה בחלבונים מן החי מתוצרת דה-לוי ממחולה. זו תקופה רגישה ויש להקפיד על איכות ותשומת לב צמודה.

מעל ל-20 יום יורדים להגמעה אחת 3 ליטר ביום. בהמשך, עולים ל-4 ליטר ובהדרגה יורדים בכמות עד לגמילה מוחלטת בגיל 55 יום. בסך הכול מגיעים לכ-25 ק"ג ליונק - שק אבקת חלב.

מודעה

לכל מי ששוהה בפנים. במדינה חמה יש חשיבות להצללה על בעלי החיים.

פהד מטפל ביונקים וכך גם בעגלות ובעגלים עד גיל 4-5 חודשים ובהמשך, הם יוצאים לשלוחות השונות. הוא חולב 3 פעמים בשבוע למעט בשיא העונה שבה הוא נחוץ במשרה מלאה למשימת היונקייה. לא מפתיע לראות שהעבודה מאוד מושכת ומרתקת - פהד נקשר מאוד לקטנים, הוא מבלה איתם שעות ארוכות. ההצלחה שואבת אותו להמשיך ולהקפיד על כל הכללים, כדי לשמור על רמה גבוהה ותחלואה נמוכה.

ינאי ופהד משרטטים כמה כללים חשובים בטיפול ביונקים:

- אנשים קבועים יטפלו ביונקים הרגילים.
- צריך לאהוב את העבודה התובענית.
- מעקב צמוד אחר העגלות כי השינויים מהירים.
- שמירה קפדנית על הניקיון בכל האתרים והכלים.
- הקפדה על קולוסטרום איכותי ומתן סמוך מאוד לאחר ההמלטה.
- מעקב אחר תהליך ההמלטה שהעגל יצא בריא וחיוני.
- הקפדה חמורה על הנהלים הבסיסיים ביונקייה.

ינאי מפרגן מאוד למסירות ולהתמדה של פהד וכפי שאמרנו - הגורם האנושי הוא הראשון במעלה וכך מגיעות גם התוצאות - התחלואה נמוכה והתמותה אפסית. ■

מרבץ החצץ - ינאי וגם פהד, מרוצים מריפוד החצץ. בהעדר אפשרות מעשית לרפד בכמויות גדולות של קש לאורך כל עונת החורף, החצץ מהווה חלופה ראויה. זה עובד כבר כמה שנים ונותן תוצאות טובות. כל ההפרשות מחלחלות למטה ומשטח הרביצה נשאר נקי ומאוורר. גם בחורף כשקר בחוץ זה עובד טוב ומנגד אין כל בעיות טלפיים. העגלים מגיעים לחצץ אחרי 5 ימים בכלוב והטלף התגבשה חלקית ואין סימנים של פגיעה.

בתקופת החום הקשות. נעים בפנים, יש תנועת אוויר טובה ונראה שזה מוסיף לכל מי ששוהה בפנים. במדינה חמה יש חשיבות להצללה על בעלי החיים

מיד אחרי הגשם בחורף או אחרי שטיפת העגלים בשיא הקיץ, המשטח מתנקז והעגלים רובצים בנוחות.

אחרי ששורת מלונות מתפנה, מפזרים שכבה דקה של חצץ ומדי פעם מורידים שכבה כדי לשמור על המפלט.

חממת רשת - עדיין לא נבחנה מספיק, אבל התחושה היא שזה מוסיף לעובדים בימי החום, כבימי החורף, וגם העגלים מוגנים טוב בתקופות החום הקשות. נעים בפנים, יש תנועת אוויר טובה ונראה שזה מוסיף

אבישג שיינמן מובילה דליים להגמעה

בתחליף והובלתם ביד למלונות. על אף הקושי אבישג מתמידה כי היא אוהבת את העבודה ומרגישה אחריות לבריאותם והתפתחותם של העגלים והעגלות. החצץ כתשתית בלעדית ליונקים נראה לא טוב מבחוץ, אך אבישג חשה שהוא עושה עבודה טובה לשמירה על ההיגיינה ועל הבריאות.

מה גורם לאבישג ולעובדות רבות בענף, להתקשר כל-כך ליונקים "אנונימיים" ולהרגיש מחויבות אינסופית לבריאותם ולהתפתחותם? האם זה האינסטינקט האימהי? ערך העבודה? יצר ההתמדה? ... ■

אהבה, התמדה ומסירות

אבישג שיינמן עברה את גיל הפרישה זה מכבר, גם הבריאות לא כמו שהייתה. עם כל זה, האהבה לעבודה ולבעלי החיים הקטנים, מובילים אותה, בוקר-בוקר לעלות עם הקלנועית ליונקייה, להכין את אבקת החלב ולהגמיע את כל היונקים. את רוב שנות עבודתה ביצעה אבישג דווקא בלול המטילות, אך לאחר שמכסת הלול הומרה במכסת חלב, לפני למעלה מ-20 שנה (על מכסה של כ-4 מיליון ביצים התקבלו מעל ל-1 מיליון ליטר חלב תוספת מכסה), עברה לעבוד ברפת-ביונקייה. העבודה פיזית מאוד, ערבול אבקה ומים במכל, מילוי דליים

אסקפת התחליף לכל יונק